

De Gelderlander 5 december 2011

60 JAAR

Lunterse Molukkers herdenken historie

Zestig jaar geleden kwamen de eerste Molukkers 'tijdelijk' naar Nederland. Zaterdag werden die zestig jaren herdacht door de Molukse gemeenschap in Lunteren.

door Rick Praamstra

De Molukse geschiedenis is een geschiedenis met scheuren. Veel Molukkers die in 1951 naar Nederland kwamen, waren in dienst van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (KNIL). Dat streed tegen Soekarno. Nadat in 1950 de Republiek der Zuid-Molukken werd uitgeroepen, ontstond er voor hen een heikele situatie en werden ze 'tijdelijk' naar Nederland gehaald.

Die belofte hield geen stand. De Nederlandse regering huisvestte hen in voormalige concentratiekampen als Westerbork en Vught, afgesloten van de Nederlandse maatschappij. De Molukkers hielden altijd hoop op een terugkeer en strenden voor hun zaak. In de jaren zeventig escaleerde dat via onder meer de treinkapingen bij De Punt en Wijster en een gijzeling van een basisschool in Bovensmilde.

De huidige Molukse gemeenschap kijkt niet graag terug op die incidenten. Trots zijn ze er zeker niet op, maar hun zaak werd wel bekender onder de Nederlandse bevolking. Nu leeft er een derde generatie Molukkers in Nederland, die ook alweer kinderen heeft.

Voor het Moluks Platform Lunteren, Ede en omgeving en stichting Ana Upu (kinderen en kleinkinderen) was het zestigjarig verblijf in Nederland iets om bij stil te staan. „Er was wel een discussie hoe we het zouden aanpakken”, vertelt Saar Verwer-Tapilaha, betrokken bij de organisatie. „Het is niet iets om te vieren, dus we besloten om het te gedenken. De dominee vertelde het net bij de gedenkdienst: 'we moeten onze zegeningen tellen'. Wij -de tweede generatie- hebben de kans gehad om een opleiding te volgen en hebben werk.

Ons leven is veel luxer dan dat van onze ouders.” Het respect voor ouderen is diepgeworteld in de Molukse cultuur. „We willen onze ouders met deze dag eren”, legt Noes Latumahina uit. De Lunteraan leefde in zijn jeugd in 'twee werelden'. De Molukkers woonden in Nederland, maar leefden in een cocon. „Ik ben opgevoed met het idee dat we zouden terugkeren. Dat is niet gebeurd. We woonden in onze eigen

gemeenschap en hadden een eigen cultuur. We werden vreemd aangekeken.” De Molukse gemeenschap is 'relatief gesloten' meent Jan Verwer, echtgenoot van Saar Verwer-Tapilaha. „Men heeft eigen normen en waarden en is kritisch op wat er buiten de eigen groep gebeurt.” Maar dat uit zich wel in een groot saamhorigheidsgevoel. „Op Nederlandse begrafenissen zie je wel eens dat er maar vijf mensen ko-

Molukkers bekijken in Lunteren een informatiebord over hun geschiedenis in Nederland.

foto Herman Stöver

men. Dat zal nooit gebeuren binnen een Molukse gemeenschap; dan komen er altijd honderden.” Naarmate de jaren vorderden, integreerde de Molukse gemeenschap. „Als je aan mijn jongste zoon vraagt waar hij vandaan komt, zegt hij Soest.” Verwer-Tapilaha woont in Soest, maar geeft mantelzorg aan haar vader in Lunteren en gaat er ook naar de kerk. „Mijn

kinderen hebben een leven buiten de wijk. Ze hebben een totaal ander leven en hebben ook veel Nederlandse vrienden.” Maar in hun hart blijven ze Moluks. „Toen ik op vakantie op Ambon was, wilden twee van mijn kinderen er graag blijven.” Molukkers zijn dan wel geïntegreerd, ze willen hun cultuur levend houden. Op de herdenking

in het verenigingsgebouw Ina Ama (moeder en vader) tonen ze dat door samen muziek te maken, samen te zingen en samen te eten. Zo zingen ze Molukse liederen die gaan over hun moederland, de schoonheid van de eilanden en de heimwee. De aanwezige Molukkers zingen uit volle borst mee. En zo wordt het ondanks de beladen historie toch nog een feestje.